

 νέο φροντιστήριο	ΜΑΘΗΜΑ - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΗ ΥΛΗ		ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο – 5 ^ο
	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ		
	ΤΜΗΜΑ		
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ		
	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	3 ΩΡΕΣ	

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

A1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α) Κρητική Πολιτεία
- β) Συνθήκη Λονδίνου
- γ) Χάρι Σερίφ – Χάτι Χουμαγιούν.

Μονάδες 12

A2

Να χαρακτηρίσετε το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων (Σ/Λ).

- α) Ο πρίγκιπας Γεώργιος ανέλαβε ύπατος αρμοστής Κρήτης το 1901.
- β) Η κήρυξη της επανάστασης του Θερίσου έγινε στις 10 Μαρτίου 1905 .
- γ) Ο Βενιζέλος απέστειλε στην Κρήτη ως Γενικό Διοικητή το φίλο του Στέφανο Δραγούμη, ο οποίος ανέλαβε τα καθήκοντά του στις 12 Οκτωβρίου 1912.
- δ) Στο συνέδριο Ειρήνης στο Παρίσι, που άρχισε το Δεκέμβριο του 1918, ο Ελ. Βενιζέλος πείστηκε από τις συμμαχικές δυνάμεις και συμπεριέλαβε τον Πόντο στο φάκελο των ελληνικών διεκδικήσεων,
- ε) Με τη Συνθήκη της Λοζάνης στις 24 Ιουλίου 1923, ορίστηκε ως σύνορο μεταξύ Τουρκίας και Ελλάδας ο ποταμός Έβρος.

Μονάδες 10

B1

Ποιες ήταν οι ενέργειες του πρίγκιπα Γεωργίου αμέσως μετά την έκρηξη της Επανάστασης του Θερίσου;

Μονάδες 13

B2

α) Τι γνωρίζετε για το πολιτικό γεγονός που λειτούργησε ως ταφόπετρα του ποντιακού ζητήματος;

Μονάδες 7

β) Να αναφέρετε τις ενέργειες του μητροπολίτη Γερμανού Καραβαγγέλη για το ποντιακό ζήτημα, κατά το 1921.

Μονάδες 8

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Γ1

Με βάση τα παρακάτω κείμενα και τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφερθείτε:

α) στα αιτήματα των επαναστατών του Θερίσου

β) στην επιλογή του Θερίσου ως έδρα της επανάστασης

γ) στις ενέργειες των επαναστατών αμέσως μετά την κήρυξη της επανάστασης του Θερίσου.

Μονάδες 25

Πηγή 1

Στις 26 Φεβρουαρίου 1905 η «Ηνωμένη Αντιπολίτευση» με πρωτόκολλο της ζητούσε να δοθεί φιλελεύθερο και δημοκρατικό σύνταγμα στον κρητικό λαό για να εκφράσει τη θέλησή του, διαφορετικά θα άρχιζε ένοπλη εξέγερση. Αυτή ήταν και η τελευταία πράξη της «Ηνωμένης Αντιπολίτευσης» πριν από την επανάσταση στο Θέρισο. [...] Το κύριο αίτημα των επαναστατών του Θερίσου ήταν η ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα. Πράγματι η αποτυχία της εξαετούς εξωτερικής πολιτικής του πρίγκιπα Γεωργίου, Υπάτου Αρμοστή της Κρήτης, είχε προκαλέσει εσωτερική δυσaréσκεια στο νησί και είχε δώσει την ευκαιρία στην αντίπαλη πολιτική παράταξη, που είχε ήδη συγκροτηθεί κατά την περίοδο 1901-1905 υπό την ηγεσία του Ελευθερίου Βενιζέλου, να επιδιώξει νέες πρωτοβουλίες, ανεξάρτητες από τους χειρισμούς και την πολιτική τον πρίγκιπα.

Σ. Αλιγαζάκη, *Θέρισο 1905*, εκδ. Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών
« Ελευθέριος Βενιζέλος », Χανιά 2003

Πηγή 2

Το Θέρισο επιλέχθηκε ως έδρα του επαναστατικού κινήματος, γιατί, πέρα από τον ιστορικό ρόλο που είχε διαδραματίσει το 1821 και κατά τις μετέπειτα κρητικές επαναστάσεις, βρισκόταν σε μικρή σχετικά απόσταση από τα Χανιά (14 χιλιόμετρα), η φυσική του θέση λειτουργούσε ως οχυρό στους πρόποδες των Λευκών Ορέων και, τέλος, παρείχε τη δυνατότητα άμεσης επικοινωνίας των ευρισκομένων σε αυτό με τα άλλα ορεινά χωριά της Κυδωνίας και με την Ανώπολη των Σφακιών.

Πηγή 3

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος κήρυξε στις 10 Μαρτίου 1905, επικεφαλής σημαντικού τμήματος των αντιπολιτευομένων Κρητών, ένοπλο επαναστατικό κίνημα στο χωριό Θέρισο της Κυδωνίας, στους πρόποδες των Λευκών Ορέων, εναντίον του αρμοστειακού καθεστώτος του πρίγκιπα Γεωργίου. Στο πλευρό του εμπνευστή και αρχιτέκτονα της εξέγερσης τάχθηκαν ευθύς εξαρχής ως μέλη της επαναστατικής τριανδρίας ο Κωνσταντίνος Φούμης και ο Κωνσταντίνος Μάνος. Προσωπικότητες ευρύτερης εμβέλειας και κύρους, όπως ο Ιωάννης Σφακιανάκης, παρουσιάσθηκαν στην κοινή γνώμη της Κρήτης με δημόσιες δηλώσεις ως υποστηρικτές της εξεγερμένης αντιπολίτευσης. Χίλιοι περίπου Κρητικοί, οι μισοί οπλισμένοι, συγκροτούσαν την κύρια ομάδα κρούσης των επαναστατών, ενώ ταυτόχρονα ένθερμοι θιασώτες της εξέγερσης, διασκορπισμένοι σε όλες τις μεριές του νησιού, προσπαθούσαν να

δημιουργήσουν επαναστατικούς πυρήνες, ενισχύοντας έτσι την άνδρωση του κινήματος.

Θανάσης Χρήστου, *Η εξέγερση του Θερίσου (1905) και ο αρχιτέκτονας της Ελευθέριας Βενιζέλος, το Κρητικό Ζήτημα και οι διεθνείς προεκτάσεις του στις αρχές του αιώνα μας*

Δ1

Σύμφωνα με τις ιστορικές σας γνώσεις και τα παρακάτω κείμενα να αναφέρετε τη δράση και τις ενέργειες του μητροπολίτη Χρύσανθου και του Κ. Κωνσταντινίδη την περίοδο 1916 - 1918 για την προώθηση του Ποντιακού ζητήματος

Μονάδες 25

Πηγή 1

[...] Η Επανάσταση το Φεβρουάριο του 1917 στη Ρωσία και η αλλαγή του καθεστώτος επέδρασαν καίρια στην απόφαση για ανάληψη εθνικής δράσης από την πλευρά των Ελλήνων του Πόντου με στόχο την αυτοδιάθεση. Ο Χρύσανθος τασσόταν ξεκάθαρα υπέρ της ρωσικής παρουσίας στον Πόντο θεωρώντας ότι η Ρωσία απελευθέρωσε τον ελληνισμό του Πόντου. Παράλληλα όμως διαβλέποντας τη ρευστότητα των εξελίξεων και παρά την ανθελληνική πολιτική του οθωμανικού κράτους έναντι των Ελλήνων στο δυτικό οθωμανοκρατούμενο Πόντο, ακολουθούσε τη σώφρονα πολιτική ίσων αποστάσεων έναντι όλου του πληθυσμού. Ούτως ή άλλως ο Χρύσανθος υποστήριζε πριν από τον πόλεμο ως καλύτερη λύση τη βελτίωση της θέσης των Ελλήνων μέσα στην Αυτοκρατορία, επιδιώκοντας κάποια στιγμή τη συνδιοίκηση με τους μουσουλμάνους, αν και δεν είχε καμία εμπιστοσύνη στους Νεότουρκους. Όμως μετά το Φεβρουάριο του 1917, λόγω της διαφαινόμενης αποχώρησης των Ρώσων και της νεοτουρκικής ανθελληνικής πολιτικής που στόχευε στην εξόντωση του ελληνικού στοιχείου στράφηκε και ο ίδιος αλλά και μερίδα των Ελλήνων του Πόντου προς την ιδέα της αυτονομίας του Πόντου.

Ευριπίδης Παν. Γεωργανόπουλος, *Ο διωγμός των Ελλήνων του Πόντου και οι εθνικές διεκδικήσεις τους (1914-1922) : μια σχέση αλληλεξάρτησης*, σελ. 114

Πηγή 2

Η πιο σημαντική κίνηση ήταν αυτή που ξεκίνησε στη Γαλλία από τον Κ. Κωνσταντινίδη, Έλληνα από την Κερασούντα, το φθινόπωρο του 1917. Ο Κωνσταντινίδης βλέποντας τη διαφαινόμενη αποχώρηση των Ρώσων και τη συνέχιση της γενοκτονίας κατά τους νέους διωγμούς των Ελλήνων του δυτικού Πόντου τον Ιούνιο του 1917, για πρώτη φορά διεκδίκησε ξεκάθαρα την ανεξαρτησία του Πόντου. [...] Έτσι, την 1η Οκτωβρίου του 1917 με πρωτοβουλία του οι Πόντιοι του Παρισιού ίδρυσαν τον Εθνικό Σύνδεσμο του Πόντου (League Nationale du Pont), που έθετε ως σκοπό του τη δημιουργία ανεξάρτητης Ελληνικής Δημοκρατίας στον Πόντο. [...] Ο Κωνσταντινίδης βάσει επιχειρημάτων, κυρίως, ιστορικών και πληθυσμιακών, έθεσε αρχικά ζήτημα αυτόνομου Πόντου εντός της Ρωσίας και στην περίπτωση μη προσάρτησης των περιοχών αυτών στη Ρωσία υποστήριξε τη δημιουργία ανεξάρτητης Ελληνικής Δημοκρατίας του Πόντου. Τον στόχο αυτό υποστήριξαν οι Έλληνες

και ιδιαίτερα αυτοί του ρωσοκρατούμενου Πόντου που φοβόντουσαν ότι σε περίπτωση επανάκτησής τους από τον οθωμανικό στρατό θα εφαρμοζόταν και εκεί το νεοτουρκικό πρόγραμμα εξόντωσης των Ελλήνων. Ο Κωνσταντινίδης το επόμενο διάστημα προχώρησε σε περαιτέρω ενέργειες προκειμένου να προωθήσει το ζήτημα, όπως το Συνέδριο στη Μασσαλία το Φεβρουάριο του 1918 και τις επαφές με τους Αρμενίους, μολονότι οι εξελίξεις στον πόλεμο με την αποχώρηση των Ρώσων και την ανακατάληψη της Τραπεζούντας από τον οθωμανικό στρατό ήταν αρνητικές.

Ευριπίδης Παν. Γεωργανόπουλος, *Ο διωγμός των Ελλήνων του Πόντου και οι εθνικές διεκδικήσεις τους (1914-1922) :μια σχέση αλληλεξάρτησης*, σελ. 118

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!!